

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1918/2021
26.10.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Бранке Дражић и Јелене Ивановић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Штефанија Пацек, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., ради накнаде штете и побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2823/20 од 12.01.2021. године, у седници одржаној 26.10.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2823/20 од 12.01.2021. године у преиначавајућем делу става првог тачка 1. изреке, који се односи на правно дејство уговора о поклону у делу потребном за намирење потраживања тужиле и вредност учињеног поклона и у делу одлуке о трошковима парничног поступка и у укинутим деловима предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 4847/2019 од 14.05.2020. године, ставом првим изреке, није дозвољено преиначење тужбеног захтева тужиле на рочишту одржаном дана 14.05.2020. године. Ставом другим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиле делимично усваја. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени ББ да тужиљи исплати на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због смрти сина пок. ГГ износ од 1.000.000,00 (милион) динара са законском затезном каматом од 14.05.2020. године до исплате и износ од 65.924,00 динара на име накнаде трошкова сахране покојног ГГ и одржавање гробног места са законском затезном каматом на појединачне износе таксативно наведене у том ставу. Ставом четвртим изреке, утврђено је да је без правног дејства према тужиљи уговор о поклону закључен дана 15.06.2011. године између туженог ББ из ... као поклонодавца и тужене ВВ из ... као поклонопримца, оверен код Основног суда у Новом Саду бр. Овз 4625/11 у делу потребном за намирење потраживања тужиле према туженом ББ у износу од 1.000.000,00 (милион) динара са законском затезном каматом од дана доношења првостепене одлуке суда до исплате и за намирење потраживања тужиле АА према туженом ББ у износу од 65.924,00 динара са законском затезном каматом на појединачне износе таксативно наведене у том ставу, до вредности учињеног поклона од 6.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан 14.05.2020. године, па је тужена ВВ дужна признати и трпети да тужиле АА своја

потраживања намири јавном продајом дела некретнине која је била предмет уговора о поклону, кп бр. ... земљиште под зградом и другим објектом од 81м², земљиште под зградом и другим објектом од 55м², земљиште под зградом и другим објектом од 33м² и земљиште уз зграду и други објекат од 325м², породична стамбена зграда у улици ... површине у габариту 81м² помоћна зграда површине 55м² и помоћна зграда површине 33м², све изграђено на кп бр. ... уписану у лн бр. ... КО ..., из постигнуте продајне цене до висине својих потраживања и док се иста не намире. Ставом петим изреке, део тужбеног захтева да суд утврди да је без правног дејства уговор о поклону закључен дана 15.06.2011. године преко износа од 6.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан пресуђења па до целокупног износа потраживања нематеријалне и материјалне штете тужиље је одбијен. Ставом шестим изреке, обавезани су тужени да тужили солидарно накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 351.630,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом седмим изреке, део тужбеног захтева који се односи на законску затезну камату на досуђени износ трошкова поступка почев од дана пресуђења па до дана извршности пресуде је одбијен. Ставом осмим изреке, одбијен је предлог тужиље да се ослободи обавеза плаћања судских такси.

Допунском пресудом Основног суда у Новом Саду П 4847/2019 од 05.11.2020. године обавезан је тужени првог реда ББ да тужили АА исплати на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због смрти сина покојног ГГ износ од 1.200.000,00 динара са законском затезном каматом од 14.05.2020. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2823/20 од 12.01.2021. године, ставом првим изреке, жалба тужиље је одбијена а жалба тужених делимично усвојена па је преиначена: (тачка 1) пресуда Основног суда у Новом Саду П 4847/2019 од 14.05.2020. године у делу одлуке из става 4 изреке, утолико што је утврђено да је без правног дејства према тужили уговор о поклону закључен дана 15.06.2011. године између тужених, оверен код Основног суда у Новом Саду под ОвЗ 4625/11 у делу потребном за намирење потраживања тужиље према туженом ББ у износу од 1.000.000,00 (милион) динара са законском затезном каматом почев од 14.05.2020. године па до исплате и у износу од 65.924,00 динара, са законском затезном каматом на појединачне износе таксативно наведене у том ставу па до исплате, до вредности учињеног поклона од 3.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан 14.05.2020. године, што је тужена дужна признати и трпети да тужили своја потраживања намири јавном продајом дела некретнине која је била предмет уговора о поклону - кп бр. ... земљиште под зградом и другим објектом од 81м², земљиште под зградом и другим објектом од 55м², земљиште под зградом и другим објектом од 33м² и земљиште уз зграду и други објекат од 325м², породична стамбена зграда у улици ... површине у габариту 81м², помоћна зграда површине 55м² и помоћна зграда површине 33м², све изграђено на кп бр. 802 уписано у лн. ... КО ... из постигнуте продајне цене, док је преко износа вредности учињеног поклона од 3.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан 14.05.2020. године до првостепеном пресудом утврђене вредности учињеног поклона од 6.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан 14.05.2020. године жалба

тужених одбијена и првостепена пресуда потврђена; тачком 2 става првог допунска пресуда Основног суда у Новом Саду П 4847/2019 од 05.11.2020. године преиначена је утолико што се тужени првог реда ББ обавезује да тужили поред износа од 1.000.000,00 (милион) динара са законском затезном каматом почев од 14.05.2020. године досуђеног пресудом од 14.05.2020. године исплати још 200.000,00 (двеста хиљада) динара са законском затезном каматом почев од 14.05.2020. године па до исплате, а у преосталом делу за износ од 1.000.000,00 (милион) динара са припадајућом каматом досуђен допунском пресудом, захтев тужиље је одбијен, док је у преосталом побијаном усвајајућем делу из става 2 и 3 односно одбијајућем делу из става 5 и делу одлуке о трошковима поступка из става 6 изреке жалбе странака одбијају и првостепена пресуда од 14.05.2020. године се потврђује. Одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначавајућем делу, тужиља је благовремено преко пуномоћника изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиље основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени ББ и сада покојни тужилин син ГГ били су пријатељи. Дана ...2009. године изашли су у ..., а око 03.00 сата ујутру 19.07.2009. године испред дискотеке „...“ тужени је ГГ, након вербалног сукоба задао толико удараца да је ГГ од истих преминуо на лицу места. Због наведеног, ББ је пресудом Вишег суда у Новом Саду К 2108/10 од 07.07.2011. године оглашен кривим за извршење кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 3. у вези са ставом 2. КЗ а пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 332/11 од 19.04.2011. године та пресуда преиначена је само у погледу квалификације, па је дело квалификовано као кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 3. у вези са ставом 1. КЗ за које је ББ осуђен на казну затвора у трајању од шест година. Пре ГГ смрти његова мајка, овде тужиља, била је запослена и није боловала од било каквих болести, а након овог трагичног догађаја отпочела је лечење код неуропсихијатра и пензионисана је због инвалидности која је последица нарушеног здравља због смрти сина јединца. Стално је у депресији, пије лекове, у тешком је стању и не функционише као раније. Тужиља је сносила трошкове сахране и одржавања гробног места за покојног ГГ у износима утврђеним нижестепеним пресудама. У току трајања кривичног поступка дана 15.06.2011. године тужени ББ је са својом мајком, овде туженом ВВ закључио уговор о поклону, оверен пред Основним судом у Новом Саду под ОвЗ бр. 4625/11, којим је ВВ поклонио право коришћења и право власништва на својој половини некретнине уписане у лн ... у КО ... ближе описане у изреци пресуде. Ту некретнину тужени су стекли закључењем купопродајног уговора од 08.11.1996. године, у време кад је тужени ББ био малолетан (11 година) па је уговор у његово име као купца закључила тужена ВВ (тада ...) као његов законски заступник, а уговором су стекли свако по $\frac{1}{2}$ непокретности. Купљена некретнина у време закључења

купопродајног уговора није била условна за становање и таква је и остала све до закључења спорног уговора о поклону од 15.06.2011. године, након чега је тужена ВВ извршила адаптацију непокретности и улагање у њу. Како је непокретност у време закључења уговора о поклону била безусловна за становање као њена тржишна вредност није узета вредност објекта по м² већ вредност земљишта на коме је објекат изграђен, а која је процењена на 6.000 евра. Закључењем уговора о поклону тужени ББ је остао без непокретне имовине, па како је без запослења и редовних прихода исти је инсолвентан. Утврђено је да нема подељене одговорности на страни оштећеног ГГ, односно његовог доприноса настанку штетног догађаја.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиле делимично основан па је применом члана 154, 155, 158, 200, 201. став 1, 280. став 1, 281. став 1, 283. став 1. и 284. Закона о облигационим односима и члана 13. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци пресуде П 4847/19 од 14.05.2020. године и допунске пресуде П 4847/19 од 15.11.2020. године са позивом на одредбу чл. 356. став 1. ЗПП.

Међутим, другостепени суд је одлучујући о основаности захтева за побијање правних радњи туженог ББ, на основу утврђеног чињеничног стања у првостепеном поступку закључио да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је утврдио да предметни уговор о поклону нема правно дејство у делу потребном за намирење потраживања тужиле до вредности учињеног поклона од 6.000 евра, ценећи да је на основу налаза вештака утврђено да се код процене тржишне вредности безусловне непокретности (куће) не узима у обзир вредност по м², већ вредност земљишта која је утврђена у износу од 6.000 евра, па како је вредност поклона $\frac{1}{2}$ непокретности, то вредност учињеног поклона износи 3.000 евра, због чега је преиначио првостепену пресуду у делу става 4 изреке и одлучио као у ставу првом 1. изреке пресуде, против ког става је тужила и изјавила ревизију.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом туженог истиче да је другостепени суд без отварања главне расправе утврдио другачије чињенично стање, те на тај начин учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1, у вези члана 383. став 3. Закона о парничном поступку.

Наиме, побијаном пресудом другостепени суд није на основу утврђеног чињеничног стања на другачији начин применио материјално право преиначавајући првостепену пресуду, већ је извршио оцену доказа на другачији начин и на основу измењеног чињеничног стања преиначио првостепену пресуду у наведеном делу става 4 изреке, што је могао учинити једино да је поступио по члану 383. став 3. и 4. ЗПП, а што није учинио. Наведено произилази из чињенице, да се чињенично стање из нижестепених одлука разликује у односу на вредност учињеног поклона, што је од значаја за доношење правилне и законите одлуке у овој парници. Ово са разлога што је на основу предложених изведених доказа првостепени суд утврдио да вредност поклоњеног дела непокретности износи 6.000 евра у тренутку учињеног поклона, до ког износа је и утврдио да је уговор о

поклону без правног дејства према тужиљи ВВ, јер вредност објекта преко утврђене вредности поклона од 6.000 евра представља посебну имовину тужене ВВ. Због наведеног, нису јасни наводи, нити су дати разлози другостепеног суда на основу чега је другостепени суд закључио - утврдио да вредност учињеног поклона износи 3.000 евра, а нису утврђени ни дати правилни разлози у погледу укупног износа потраживања тужиље (1.200.000,00 а не 1.000.000,00 динара на име укупно досуђене нематеријалне штете). Осим наведеног, основани су и ревизијски наводи да је остала неутврђена права вредност учињеног поклона, јер је цењена само вредност предметне парцеле а не и вредност објекта - куће на истој у моменту сачињавања уговора о поклону, иако је утврђено да је иста била неусловна. Ово при утврђеној чињеници да та кућа није срушена већ је извршена адаптација исте, па су основани ревизијски наводи да је и таква кућа морала имати некакву вредност (макар и у вредности материјала објекта који није срушен).

Како је из наведених разлога чињенично стање остало непотпуно утврђено, то је другостепена пресуда у побијаном преиначавајућем делу изреке морала бити укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Иако се у ревизији наводи да се поред наведеног преиначавајућег дела другостепене пресуде побија и допунска пресуда, а иста је донета правилном применом материјалног права, допунска пресуда није посебно разматрана јер за исту није наведен ни један ревизијски разлог, а Врховни касациони суд сходно члану 408. ЗПП је испитао побијану пресуду у границама разлога наведених у ревизији пазећи по службеној дужности на битне повреде из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП и на правилну примену материјалног права.

Из наведених разлога, применом члана 415. став 1. и члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

Председник већа – судија
Марина Милановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић